

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag PO

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	Bergse Zonnebloem
Adres	Elektroweg
Postcode en plaats	3051 NC Rotterdam
E-mailadres school	directie@bergsezonnebloem.nl
Telefoonnummer school	010-418 19 77
Directeur	Ellen Dijkstra
Adjunct-directeur	-
Daltoncoördinator	Yvonne Docter, Angelique Secreve
Aantal groepen (PO)	16 + een instroomgroep
Aantal leerlingen	386
Populatie (PO)	PO
Aantal leraren	27
In bezit van Daltoncertificaat	15
Bezig met Daltoncursus	9
Nevenvestigingen	nee
Stand van zaken inspectie	Basisarrangement
Visitatieteam	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Datum visitatie	06-11-2017
Soort visitatie	1 ^e licentieaanvraag
(besluit vorige visitatie)	2e licentieaanvraag
	x licentieverlenging
	versnelde visitatie licentieverlenging
	Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentieverzoek

aanbeveling 1. 1.

Maak de leerlingen van de Bergse Zonnebloem eigenaar van hun eigen leren. Laat hen nog meer los en geef ze dus nog meer verantwoordelijkheid en vertrouwen (zie ook aanbeveling 3).

evaluatie school

- Goed gebruik van digitaal keuzebord
- Inbreng keuze thema groep 1/2
- Goed gebruik van de taakbladen
- Instructiekeuze
- Eigen leerwerk
- Nakijken eigen werk

Bovenstaande punten hebben zich ieder op eigen wijze ontwikkeld. We zijn in een aantal gevallen begonnen met 'proeftuintjes' om te onderzoeken wat past bij De Bergse Zonnebloem. Het goed gebruiken van het digitaal keuzebord en het kiezen van een thema in groep ½ wordt actief gedaan. Bij het goed gebruiken van de taakbladen hebben we na proeftuintjes steeds meer eenheid gevonden. We hebben afspraken over wat op de taakbladen staat en hebben zoveel mogelijk dezelfde taakbladen. Het stuk reflectie is nog in de fase van onderzoeken wat bij ons past. Het nakijken van eigen werk is in alle groepen zichtbaar. Eigen leerwerk is zichtbaar door de school en daar zijn we bezig om meer eenheid te bewerkstelligen.

bevindingen visitatieteam

De leerlingen bedenken een eigen leerdoel, en werken toe naar een presentatie. De leerlingen zijn heel open en breed gericht op een eigen leerdoel. We zien de verschillende proeftuintjes, de volgende stap is zorg te dragen voor een daadwerkelijke invoering, waarbij de continuïteit wordt gewaarborgd. Zorg dat je voor de benaming van (dalton) zaken een eenduidig taalgebruik ontwikkeld. De leerlingen krijgen verantwoordelijkheid en vertrouwen.

aanbeveling 2. 1.

Ga consequent om met door de school gemaakte daltonafspraken zoals o.a. bij toepassing reflectie en evaluatie door de leerlingen op de takenkaart en uitgestelde aandacht door zowel de leraar als de leerlingen.

evaluatie school

Er zijn eenduidige afspraken gemaakt over hoe we vorm geven aan uitgestelde aandacht. De groepen gebruiken zelfde symbolen. PomPom wordt ingezet in groep 1 en 2.

In groep 3 t/m 8 wordt gebruik gemaakt van het stoplicht. We hebben in alle groepen een stemvolumekaart zodat de kinderen weten welk volumestem past.

bevindingen visitatieteam

We hebben de afspraken teruggezien m.b.t. het stoplicht (verkeerslicht), de volumestem, Pom Pom en time timer. Het is ons opgevallen dat de reflectie niet structureel en inhoudelijk wordt ingevuld op de taakblad. We zien het reflecteren veelvuldig in de groepen gebeuren. Het is de moeite waard om hier nog eens met elkaar het gesprek te voeren of jullie de reflectie een plaats willen geven op het taakblad.

aanbeveling 3. 1.

Gebruik de takenkaart als weektaak en niet als dagtaak. Laat de leerlingen gedurende de hele week plannen en maak hen ook medeverantwoordelijk voor de inhoud van de taak en pas dit toe van groep 1-8.

evaluatie school

In de groepen 1/2 werken we met een digitaal planbord. De leerlingen plannen één tot twee keer per week hun taak in. De groep 1 leerling heeft 1 taak per week; de groep 2 leerling twee taken.

We werken vanaf groep 3 met taakbladen. Er wordt gewerkt met een weektaakblad waarbij al het werk per vakgebied genoteerd staat. Op het taakblad staat aangegeven wanneer de instructie van een bepaalde taak is en voor wie deze instructie geldt.

Steeds meer krijgen kinderen zeggenschap in de keuze of zij de instructie nodig hebben of niet. Doordat de doelen op het taakblad omschreven staan, zijn de leerlingen ook in staat om op de eerste dag van het taakblad de beoordelen of zij aanwezig 'moeten' zijn bij de instructie. Als extra controle bekijken zij ook welk werk er gemaakt moet worden en of zij dit ook daadwerkelijk begrijpen.

Daarnaast werken leerlingen met eigen leerdoelen en dit maakt hen medeverantwoordelijk voor hun eigen taakblad. Er staan ook taken op waarbij een kind geen instructie nodig heeft. Het kind kan zelf bepalen op welke dag dit werk gemaakt wordt.

bevindingen visitatieteam

De groepen 3 en 4 werken met een vooraf ingeplande dagtaak en een weektaak waar de leerlingen een aantal zaken zelf mogen inplannen. De leerlingen hebben een eigen verantwoordelijkheid met het doel van de week.

De mate van vrijheid m.b.t. het volgen van de instructie is voor ons niet helemaal duidelijk (uitroeptekens). Vanaf groep 6 zien we dat de leerlingen meer vrijheid hebben op welke dag het werk gemaakt wordt.

De weektaak rekenen vanaf halverwege groep 3 zouden de leerlingen meer zelfstandig kunnen inplannen en maken. Zoek naar eenduidige benoeming van het blad waar de taken op staan om de duidelijkheid te vergroten.

aanbeveling 4. 1.

Eigen aanbeveling: tutorleren

evaluatie school

Na alle verhuizingen zijn de groepen 1 t/m 8 weer in hetzelfde gebouw. We hebben het tutorleren goed kunnen oppakken. Vorig schooljaar zijn leerlingen van de groepen 7 en 8 tutor geweest voor kinderen van groep 1, 2, 3 en 4. De invulling verschilde van elkaar. Zo is er in groep 4 veel gelezen. De afstemming hierover heeft plaats gevonden tussen de betrokken leerkrachten.

Elk jaar tijdens de projectmaand zijn er door heel de school tutoractiviteiten.

Dit schooljaar geven we verder vorm aan tutorleren.

bevindingen visitatieteam

We hebben tutorwerk van de leerlingen aan de muur zien hangen. Regelmatig wordt er aan tutorleren gewerkt. Wij stimuleren de school om de ingezette ontwikkeling voort te zetten.

aanbeveling 5. 1.

Eigen aanbeveling; portfolio en rapporten.

evaluatie school

Het doel van het portfolio is dat de eigen ontwikkeling van het kind zichtbaar wordt. In de groepen 1/2 wordt een portfolio bijgehouden door de leerkrachten. In de onderbouw gaat de leerkracht in gesprek met het kind over de werkjes die in het portfolio worden gedaan. Wanneer een leerling naar groep 3 gaat, gaat het portfolio mee naar huis.

Voor de groepen 3-5 is het portfolio in ontwikkeling.

Het portfolio is groep 6-8 is een map waar werk in wordt verzameld van een leerjaar. Onze leerlingen zijn vanaf groep 5 bij het rapportgesprek aanwezig.

De leerling vertelt over het proces van werken en leren. Het rapport is nu nog leidend tijdens het gesprek. In de komende periode willen we het portfolio meer inzetten tijdens het gesprek om te kunnen visualiseren hoe het proces van werken en leren tot stand is gekomen.

bevindingen visitatieteam

We hebben de portfolio's bekeken. Er zijn ontwikkelingen in de onderbouw en in de bovenbouw. Deze ontwikkeling kan in de middenbouw ook opgepakt worden.

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

De leerlingen plannen het maken van taken zoveel mogelijk zelf. Ze kijken hun werk zelf na, vervolgens reflecteren ze op hun werk en verbeteren fouten. Ze vragen om hulp indien nodig (leerkracht of leerling).
Wekelijks wordt door de leerkracht met de leerling besproken hoe het de afgelopen week is gegaan door middel van een reflectiegesprek. Tijdens de rapportgesprekken zijn leerlingen vanaf groep 5 aanwezig en geeft de leerling uitleg aan ouders hoe gewerkt is in de afgelopen periode.
Bij de start van ieder thema worden de kleuters uitgedaagd aan te geven wat zij willen leren. De kleuters maken eigen leervragen. In alle leerjaren staat 'het eigen leerdoel' op de agenda.
De leerling voert huishoudelijke taken uit van het huishoudelijk takenbord en is verantwoordelijk voor eigen werkplek (tafel en laatje).

bevindingen visitatieteam

De leervragen bij de kleuters zijn een echte parel. De leerlingen zijn echt betrokken bij hun eigen leerwerk. De leerlingen krijgen veel verantwoordelijkheid en vertrouwen met het kiezen van hun eigen werkplek.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Sinds januari 2017 werken we op de Bergse Zonnebloem met onderwijsplannen. In de onderwijsplannen staat o.a. beschreven hoe we instructie geven aan de leerlingen. Met welke materialen er wordt gewerkt. We willen een doorgaande lijn in de school.

De leerkracht zorgt voor differentiatie:

- verlengde instructiegroepen (bijlage bij het onderwijsplan)
- compacten en verrijken van lesstof
- level werk en pittige plustoren

De leerkracht begeleidt leerlingen bij het uitvoeren en inplannen van de taken

De leerkracht biedt ruimte en tijd waarin de kinderen zelfstandig hun taken uit kunnen voeren. De kinderen krijgen de verantwoordelijkheid om de tijd effectief te benutten.

bevindingen visitatieteam

De leerkrachten hebben vertrouwen in de leerlingen. De leerkrachten geven aan dat een ieder met een ander moet kunnen werken. De leerkrachten zorgen voor een prettige omgang en werksfeer binnen de groep.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Op de Bergse Zonnebloem heerst een cultuur van vertrouwen. Leerkrachten nemen verantwoordelijkheid voor hun werk en taken. De lerende organisatie is leidend geworden. Leerkrachten werken samen en helpen elkaar bij hun eigen ontwikkeling en daarnaast werken zij met elkaar samen om de ontwikkeling van leerlingen zo goed mogelijk vorm te geven.

bevindingen visitatieteam

Wij kunnen ons vinden in de evaluatie van de school.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

De leerlingen leren omgaan met zelfstandigheid:

- uitgestelde aandacht
- mogelijkheid tot nakijken
- werken met het digitale keuzebord of taakbrief

De leerlingen nemen initiatieven:

- bepalen van werkplek, werkvorm, werkvolgorde
- hulp vragen n.a.v. reflectie op het eigen werk

bevindingen visitatieteam

Wij hebben vandaag prettige leerlingen gezien die zelfstandig in staat zijn om aan het werk te gaan. De leerlingen weten wat ze moeten doen en wat er van hen verwacht wordt.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

De lokalen, hallen en gangen zijn zo ingericht dat er ruimte is voor leerlingen om zelfstandig te werken, individueel of in kleine groepjes. In het rooster is tijd ingepland dat leerlingen zelfstandig kunnen werken. Leerlingen weten wanneer zij zelfstandig mogen werken en durven daardoor initiatief te nemen dat te doen.

bevindingen visitatieteam

De school creëert zeker de randvoorwaarden die nodig zijn om goed zelfstandig te kunnen werken, zoals goede werkplekken, goede indeling van materialen, etc.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

De leerkrachten hebben zitting in één van de vier expertgroepen. De expertgroepen geven vorm aan ontwikkelingen van de Bergse Zonnebloem welke beschreven zijn in het jaarplan. Zo zijn leerkrachten betrokken en verantwoordelijk voor het maken van beleid en het uitvoeren van beleid op de Bergse Zonnebloem.

bevindingen visitatieteam

De expertgroepen versterken het eigenaarschap van de leerkrachten. We zien en voelen dat het team daardoor een gezamenlijke ontwikkeling doormaakt.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

De leerlingen hebben de mogelijkheid taken samen uit te voeren.

- maatjessysteem (d.m.v. roulatie leren kinderen samen te werken met alle kinderen in de klas).
- in veel methodes die wij gebruiken speelt samenwerking een grote rol (bijvoorbeeld bij STaal en Nieuwsbegrip)

De leerlingen kennen de vier regels van de Bergse Zonnebloem. Gedurende het schooljaar wordt regelmatig aandacht besteed aan hoe wij met elkaar om gaan.

bevindingen visitatieteam

We zien dat er veel samengewerkt wordt. Er wordt gebruik gemaakt van de samenwerkingsopdrachten van de methoden (STaal, e.d.) Probeer coöperatieve werkvormen zo in te voeren dat de leerlingen weten welke werkvormen er zijn, zodat ze er in latere groepen gebruik van kunnen maken. De vier regels van De Bergse Zonnebloem zagen wij overal in de school terug.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Het team van de Bergse Zonnebloem heeft in de afgelopen drie jaar een sterke ontwikkeling doorgemaakt wat betreft het samen leven en werken binnen de schoolcontext.

Bij de onderbouw leerkrachten is het samenwerken zeer vruchtbaar. Methodes zijn losgelaten. Het onderwijs is thematisch. Ook de onderbouwleerlingen hebben een rol gekregen. Zij kiezen in een schooljaar met elkaar twee thema's. De leerlingen worden uitgedaagd zelf te benoemen wat zij willen leren.

De leerkrachten van de groepen 3 werken meer samen met de leerkrachten van de groep 1/2. De methodes worden in groep 3 minder strak gevolgd. Er zijn hoeken in de klas en in de gangen gemaakt waar leerlingen zelfstandig of samen aan opdrachten kunnen werken. Niet alleen in de bank zitten maar ook in de ruimte werken.

Vanaf groep 4 is er tussen de parallelcollega's een intensievere samenwerking. Voor een aantal lessen worden de instructies groepsdoorbroken gegeven. Leerlingen krijgen meer zeggenschap over het eigen leren. Wat zijn mijn leerdoelen voor deze week. Hoe formuleer ik deze doelen, hoe kan ik controleren dat ik de doelen heb behaald.

bevindingen visitatieteam

Wij zien dat er binnen de parallelgroepen, bouwen en het team samengewerkt wordt. Hier en daar blijven aandachtspuntjes, zoals in beide groepen het al dan niet gebruik maken van de agenda.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

In de evaluatie over het schooljaar 2014-2015 is door het team van de Bergse Zonnebloem aangegeven dat vergaderingen en studiedagen effectiever kunnen worden georganiseerd, rekening houdend met verschillen tussen teamleden. In maart 2015 hebben alle teamleden een bijdrage geleverd aan het schrijven van het schooljaarplan 2015-2016. Het schooljaarplan 2015-2016 beschrijft de eerste aanzet voor het meer invloed en ruimte geven aan individuele teamleden en het team in haar geheel. Tijdens studiedagen en vergadermomenten zijn teamleden betrokken en nemen verantwoordelijkheid om het beleid dat met elkaar is geformuleerd vorm te geven. In de klas is zichtbaar waar tijdens studiemomenten over is gesproken. Leerlingen profiteren van deze ontwikkeling.

Bij de start van het schooljaar 2016-2017 zijn vier expertgroepen opgericht: expertgroep taal- en leesonderwijs, ICT/techniek expertgroep, expertgroep dalton en de expertgroep meer- en hoogbegaafdheid. De expertgroepen zijn alle vier actief bezig. Tijdens de evaluatie in maart 2017 geven alle leerkrachten aan dat het belang van werken met expertgroepen groot is. Men voelt zich meer betrokken bij ontwikkelingen op school. De leerkracht ervaart dat hij meer invloed heeft op processen.

Sinds 2012 hebben we op de Bergse Zonnebloem een Leerlingenraad. We vinden het belangrijk dat er regelmatig overleg plaatsvindt tussen leerlingen en directie/leerkracht. Onze leerlingen zijn medeverantwoordelijk voor de sfeer op school. We vinden het belangrijk dat de leerlingen betrokken worden bij bepaalde beslissingen.

Ouders zijn betrokken bij beleid op school. De MR denkt mee en is kritisch. De oudercommissie draagt bij wanneer er activiteiten worden georganiseerd. Een teamlid heeft zitting in de OC en zorgt voor lijnen naar het team.

bevindingen visitatieteam

De studiedagen dragen bij aan de ontwikkeling van de school.
 De expertgroepen zorgen voor grote betrokkenheid en eigenaarschap bij de leden maar zorgen ook voor het delen van de kennis met de overige teamleden. Dit is zichtbaar aanwezig in de teamkamer. Afspraken krijgen daardoor een brede borging binnen het team.
 De leerlingenraad kan de inbreng naar de groepen vergroten, maar ook punten vanuit de groep meenemen ter bespreking. Het eigenaarschap kan versterkt worden door de verantwoordelijkheid nog meer bij de leerlingen te leggen.
 De leerlingenraad kan meer zichtbaar gemaakt worden binnen de school.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Wekelijks houdt de leerkracht een reflectiegesprek met de leerling.
 Op de taakbrief is elke week ook aandacht voor reflectie. Momenteel onderzoeken we hoe de reflectie op de taakbrief het meest effectief is voor de leerling.
 Met woorden, met tekens, met balkjes (%).

bevindingen visitatieteam

De leerlingen reflecteren regelmatig gedurende de dag met of zonder de leerkracht. Leerlingen reflecteren op hun toetsen (opbrengsten) en bepalen waar ze aan gaan werken. Het reflecteren op de bladen die in het portfolio gedaan worden, vinden wij een pareltje.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

De leerkracht plant reflectiemomenten in voor de leerlingen. De leerkracht reflecteert op het eigen handelen. Wat ging goed, wat werkt, wat pas ik morgen aan.

Reflectiegesprekken worden ook gehouden met collega's (parallel- /bouwoverleg), directie (functioneringsgesprek), ib'er (leerlingbespreking), leerlingen (kindgesprek/ kringgesprek).

bevindingen visitatieteam

De leerkracht reflecteert met de leerlingen en zorgt dat het bij de leerlingen leeft. De reflectie wordt op velerlei wijzen vorm gegeven. De collegiale consultatie vormt nog een praktisch probleem, maar het team staat open voor elkaar.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

De Bergse Zonnebloem heeft een actief beleid op het organiseren van betekenisvolle studiedagen met onderwerpen die actueel zijn voor onze school.

In de cyclus van studiedagen is er twee keer per jaar een studiedag die geheel of gedeeltelijk over de opbrengsten gaat. Voorafgaand aan de studiedag 'opbrengsten' in maart heeft de directie en IB met alle leerkrachten een gesprek over de ontwikkeling van de leerlingen.

bevindingen visitatieteam

In dit visitatierapport komt de reflectie van de school niet altijd overeen met de daarbij horende indicatoren.

5. Effectiviteit / doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

De leerlingen plannen hun taken in. De leerlingen houden rekening met instructiemomenten (klassikaal / verlengd).
 Leerlingen formuleren persoonlijk leerdoelen. Vanaf groep 1 gaan we al met leerlingen in gesprek over wat zij willen leren. Leerlingen krijgen tijd en ruimte om aan persoonlijke leerdoelen te werken.
 Leerkrachten formuleren persoonlijke leerdoelen met leerlingen n.a.v. aanpak, beleving of inhoud van een taak / gebeurtenis / probleem. Leerlingen krijgen de mogelijkheid aan deze leerdoelen te werken en zich verder te ontwikkelen.

bevindingen visitatieteam

De leerlingen plannen hun taak en houden rekening met de instructiemomenten. Leerlingen hebben ook een keus om al dan niet deel te nemen aan de instructie. De goede werkhouding van de leerlingen, maakt dat de leerlingen effectief met hun tijd om kunnen gaan.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Op bouwniveau is in samenspraak met leerkrachten vastgelegd hoeveel uur er per vak per week beschikbaar is. Instructietijd, werk- en taaktijd zijn daarbij ingecalculeerd.
 Paralelcollega's stellen het programma op elkaar af, zodat er ruimte is en het organisatorisch mogelijk is om groepsdoorbroken te werken.
 De leerkrachten houden zich aan het Bergse Zonnebloem instructiemodel. Onderwijsplannen zijn leidend in het aanbieden van lesstof. De schoolambitie aangaande de opbrengsten is in gezamenlijkheid vastgesteld.
 Leerlingen worden uitgedaagd en krijgen lesstof aangeboden op het niveau dat hen past. Materialen zoals: bijwerkboek, plusboek, levelwerk en de Pittige Plustorens worden ingezet om leerlingen op het bij hen passende niveau opdrachten te laten verwerken.

bevindingen visitatieteam

De leerkrachten hebben voor zichzelf en met elkaar het klassenmanagement vorm gegeven. Op een motiverende en betrokken wijze worden de leerlingen door de leerkrachten aangesproken. We zien dat de effectiviteit duidelijk een onderdeel is van de groeps cultuur van het team.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Onderwijsplannen zijn leidend in het aanbieden van lesstof. De schoolambitie aangaande de opbrengsten is in gezamenlijkheid vastgesteld. Bij de onderwijsplannen zijn de daltoncompetenties zelfstandigheid en samenwerken recent toegevoegd.

bevindingen visitatieteam

De onderwijsplannen en de daltoncompetenties bevorderen de effectiviteit van het onderwijs in de school. De recente toevoegingen, maar ook verdere ontwikkeling van het dalton onderwijs bieden kansen om deze effectiviteit te verhogen. Zorg dat je verder gaat op de goede weg die jullie zijn ingeslagen.

Borging als voorwaarde

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, b.v. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

De Bergse Zonnebloem heeft sinds augustus 2016 twee daltoncoördinatoren (gr 1-4 en 5-8). Met de groei van de school ontstond behoefte expertise van de daltoncoördinator gericht in te zetten. Sinds twee jaar werken we met expertgroepen. In de praktijk blijkt dat leden van de expertgroep dalton meer inzet tonen en invloed kunnen hebben bij ontwikkelingen op daltongebied dan in het verleden leden van de werkgroep. Uit elke bouw zijn een of meerder leerkrachten vertegenwoordigd.

De daltonidentiteit wordt met behulp van diverse middelen uitgedragen.

Leerkrachten met een vaste aanstelling volgen de opleiding voor dalton leerkracht. Daar wij een groeischool zijn en ieder jaar een aantal nieuwe collega's in ons team kunnen verwelkomen, studeren de leerkrachten met elkaar. Dit maakt dat het gesprek over ontwikkelingen op daltongebied regelmatig plaats vindt.

De daltonregiobijeenkomsten worden zoveel mogelijk bezocht door een of meerdere teamleden.

De Bergse Zonnebloem heeft nauw contact met daltonschool in Rotterdam.

Er heeft tweemaal een uitwisseling plaatsgevonden met leerkrachten en directie.

De directeuren van beide scholen ontmoeten elkaar eens in de zes weken en delen ontwikkelingen met elkaar.

Ouders worden betrokken bij de daltonontwikkelingen door o.a. een artikel in de Nieuwsbrief. Tijdens de over de drempeldagen kunnen ouders ervaren hoe kinderen werken op school.

bevindingen visitatieteam

Het visitatie team onderschrijft wat de school hierboven beschrijft. De expertgroepen maken de inzet van leerkrachten zichtbaar en daardoor deelbaar. Men ziet van elkaar de inzet, waardoor het wederzijds respect wordt versterkt. Geef alle leerkrachten de kans om van deze cultuur gebruik te maken. Neem elkaar mee in de ontwikkelingen. Voor de een is het makkelijker om zich het een en ander eigen te maken, dan voor de ander. Zorg er voor dat de dalton scholen in jullie regio gebruik kunnen maken van jullie kennis en ontwikkeling door de regiobijeenkomsten regelmatig te bezoeken. Binnen de Nederlandse Dalton Vereniging is het een kwestie van halen, maar ook brengen. Jullie zijn nu zeker op het punt gekomen, dat jullie daar ook het een en ander kunnen brengen. Dit maakt dat wij met elkaar aan de kwaliteit van het onderwijs in Nederland kunnen werken.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

De leerlingenraad. Wij hebben een gesprek gehad met de leerlingenraad (Vin, Romeisa, Hannah en Lot. Deze vier leerlingen zijn zeer betrokken bij de school en hun verantwoordelijkheden als leerlingenraad. De leerlingen zijn wel in staat om deze rol te dragen. Hier en daar hebben ze een klein zetje nodig van de begeleiding, maar laat ze vooral zelfstandig het een en ander bespreken en aan de slag gaan. Vraag de leerlingenraad de onderwerpen terug te koppelen naar alle groep(en), dat vergroot de betrokkenheid van de leerlingen op de school. Gezamenlijk standpunt van de groepen over b.v. de netheid van de toiletten, maakt dat meer leerlingen daar beter hun best voor gaan doen.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

Op verschillende momenten (onder de les en buiten de les) hebben wij met de leerkrachten gesproken. Zij waren open in hun houding naar de bezoekers. Ze toonden dat dalton onderwijs een plekje in hun hart heeft gekregen. Het verschil in ontwikkeling is groot. Nieuwe leerkrachten hebben nog maar net aan dalton onderwijs geroken, terwijl anderen de visie al langer proberen vorm te geven. Het is dan ook van groot belang dat nieuwe leerkrachten worden gekoppeld aan een maatje.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

We hebben gesproken met de directeur en de interne begeleiders. We hebben het gehad over de huisvesting van de school op verschillende locaties. Het was daardoor niet makkelijk om een gevoel van gezamenlijkheid op te bouwen. De overheid onderschat daarmee de impact die een dergelijke huisvesting met zich meeneemt en hoe lang die doorwerkt. In de afgelopen jaren heeft de school onder leiding van de directeur goede stappen gezet. De mogelijkheid om in de toekomst niet in dezelfde valkuil te vallen als in het verleden, is aanwezig. Er kan op het dak zodanig bijgebouwd worden dat alle groepen een plekje krijgen en er door de kleuters weer gebruik gemaakt kan worden van het speellokaal. De gemeente moet hier nog wel toestemming voor geven. Jammer is het dat een collega school niet de professionaliteit op kan brengen om het speellokaal te delen, zodat ook de kinderen van de Bergse Zonnebloem er gebruik van kunnen maken.

Uit de gesprekken met ouders

Wij hebben gesproken met een gemêleerde groep ouders. In het verleden hadden de ouders veel wensen met betrekking tot de kwaliteit van de organisatie van het onderwijs. Het is opvallend hoe solidair de ouders zich altijd hebben opgesteld en dat nog steeds zijn. Men ziet hoe hard er in de afgelopen jaren is gewerkt door de leerkrachten en de directie. Het behoudt van de cultuurlessen is iets wat de ouders als een groot belang zien. Ze zijn daarover met de school in overleg op welke wijze cultuur invulling kan krijgen en door welke partij dat bekostigd wordt. De ouders zijn blij met hun keuze voor de school en wat dat voor hun kind betekent in ontwikkeling, zelfstandigheid, enz. In het vervolg onderwijs en thuis ziet men de vruchten die dat oplevert.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Elwine Walraven

In een prettig gesprek zijn alle facetten van het onderwijs aan de orde gekomen. De betrokkenheid van de bestuurder met haar zeventien scholen is groot. Maandelijks bezoekt ze de scholen en zelfs de groepen. Ze geeft aan dat ze een groot vertrouwen heeft in directie en team. De huisvesting is ook een zaak die haar niet onberoerd laat en haar volle aandacht heeft.

beoordeling

nr	Beoordelingskader	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit - doelmatigheid		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Werk de door jullie vastgestelde ontwikkelpunten (zie dalton beleidsplan 2017-2022) uit met een tijdspad waarop jullie voor de invoering zorgen in de komende jaren.

slotopmerkingen

Het was vandaag niet makkelijk om de Bergse Zonnebloem te Rotterdam te bereiken. De files maakten dat er een blokkade werd opgeroepen om er te komen. Gelukkig was de helft van het team wel op tijd en kon door hen de dag op de juiste wijze gestart worden. Het team kreeg te horen vooral zichzelf te zijn en te laten zien wat zij dagelijks doen en aan te geven waar ze trots op zijn.

Het visitatieteam heeft vandaag een school bezocht waar een grote betrokkenheid van leerlingen, ouders, leerkrachten, interne begeleiders, dalton coördinatoren en directie te zien was. Een jong team, met een goede mix van mannen en vrouwen, om jaloers op te zijn. Een team dat hard werkt vanuit de daltonvisie. De open en respectvolle houding creëert een prettige sfeer in de school, zodat een ieder (van ouder, tot leerling en leerkracht) zich welkom voelt. Dat is de allerbelangrijkste basis om het dalton onderwijs vorm te geven en te ontwikkelen.

Wij hebben ons als visitatieteam welkom gevoeld en hebben met een prettig gevoel de dag kunnen afsluiten.

Wij wensen jullie als team veel succes in de voortgang en ontwikkeling van jullie dalton onderwijs.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

Naam	handtekening	datum
		21-11-2017

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de “slotopmerkingen” genoemd in het visitatieverslag.

Met gezonde spanning zijn wij deze dag gestart met het gevoel dat wij de kans kregen om te laten zien hoe mooi onze school is en hoe wij vinden dat dalton het best tot zijn recht komt (met nog duidelijk gestelde doelen voor in de toekomst). Fijn om te merken dat wij geen blinde vlekken hebben en dat het visitatieteam er net zo over dacht! De mooiste aanbeveling die je kunt krijgen is het uitvoeren van de ontwikkelpunten die er al staan. De dag eindigde met een zeer trots gevoel over onze school; een trots gevoel over de ouders, de kinderen, het team en alle andere betrokkenen.

Het bezoek van het visitatieteam hebben wij als zeer prettig ervaren. De visiteurs waren open naar ons, ze stelden de juiste vragen waardoor wij gevoed werden en in het gesprek werden gesterkt dat we op de goede weg zijn met onze schoolontwikkeling op daltongebied.

Bij de start van de dag werd het team van de Bergse Zonnebloem door de visiteurs op haar gemak gesteld. Tijdens de klassenbezoeken waren de visiteurs rustig en onopvallend aanwezig. We voelden ons serieus genomen. Fijn dat de visiteurs zich ook hebben opgesplitst, zodat elke klas gezien is en elke leerkracht zijn/haar parel kon laten zien.

De Bergse Zonnebloem heeft al een lange tijd een leerlingenraad. We zijn een nieuwe weg ingegaan met de leerlingen van de leerlingenraad om wat zij doen meer zichtbaar in de school te maken. De leerlingen van de school willen wij daarnaast meer betrekken bij wat de leerlingenraad onderzoekt en uitvoert. Ons plan hoe wij hiermee aan de slag gaan, hebben wij toegevoegd in onze planning in het daltonbeleidsplan.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Werk de door jullie vastgestelde ontwikkelpunten (zie dalton beleidsplan 2017-2022) uit met een tijdspad waarop jullie voor de invoering zorgen in de komende jaren.
actie	In de bijlage op de volgende bladzijde onze ontwikkelpunten met daarbij in gedachte dat er in het 3 ^e , 4 ^e en 5 ^e jaar nog ruimte moet zijn voor plannen die ontstaan vanuit de vraag vanuit het team, omdat dit dan past bij de ontwikkeling van de school.
uitvoerenden	Team
tijdvak	5 jaar
scholing/ externe ondersteuning	Daltonspecialisten/daltoncoördinatoren
toelichting	

**Bijlage uit het daltonbeleidsplan met onze ontwikkelpunten uitgeschreven in tijd.
Toegevoegd is het ontwikkelpunt: eigenaarschap van de leerlingen bij de leerlingenraad.**

6. Ontwikkelpunten

Wij zijn bewust onbekwaam op de volgende punten en hebben de volgende punten de komende 5 jaar als doel gesteld om te realiseren. Op deze wijze zijn wij eigenaar van ons eigen ontwikkelingsproces.

Schooljaar 2017-2018

Tutorleren:

- theorie Dalton
- samenwerking groepen 4 en 7 op het gebied van tutorlezen (ACT)
- verkennen tutorleren groepen 4 en 7 overige vakgebieden (PLAN)
- verkennen samenwerking groepen 5/6-1/2 en de groep 3-8 van tutorleren op verschillende vakgebieden (PLAN)
- uitvoeren van tutorleren in alle groepen (DO)

Taakblad:

- reflecteren op het proces en product door de leerlingen (DO & CHECK)

Eigenaarschap teamniveau:

- theorie dalton
- collegiale consultaties: één keer verplicht, gekoppeld door de daltoncoördinatoren en één keer vrijwillig, ingepland en gekoppeld door leerkrachten zelf (ACT)
- studiedagen invulling door expertgroep dalton (ACT)
(studiedagen worden nu ingevuld door de daltoncoördinatoren - bewust bekwaam -)
- geplande bijeenkomsten ingeroosterd op verzoek van de leerkrachten voor intervisie/samenwerken voor de onder- en middenbouw (DO)
- vrijwillige deelname van het team aan boekenkringen, ingeroosterd in de jaarkalender
- inloopmiddagen bij de daltoncoördinatoren ingeroosterd in de jaarkalender (DO)
- coaching door de daltoncoördinatoren, twee keer per jaar een klassenbezoek (ACT)

Samenwerkend leren

- vier verschillende wijze van samenwerken stabiliseren in elke groep (ACT)

Eigenaarschap leerlingen

- doelen van de lessen staan in de groepen 3 en 4 op de dagplanning (ACT)
- doelen van de lessen en taken staan vanaf groep 5 op het taakblad (ACT)
- eigen leerdoel van de leerlingen wordt vanaf groep 4 op het taakblad geschreven en gereflecteerd (ACT)
- toetsresultaten worden vanaf groep 5 door de leerling geanalyseerd (PLAN & DO & CHECK)
- keuzewerk groep 1 t/m 4
- eigen leerwerk wordt opgenomen in het portfolio (ACT)

Portfolio

- portfolio: de groepen 1/2 continueren het werken met portfolio's. (ACT)
- portfolio: de groepen 3/4/5/6 starten met het werken met portfolio's en onderzoeken wat inhoud van de portfolio's kunnen zijn (PLAN & DO)
- portfolio: de groepen 7/8 continueren werken met portfolio's en onderzoeken hoe de inhoud van het portfolio versterkt kan worden (PLAN & DO & ACT)

Leerlingenraad

- leerlingenraad meer aanzien geven door middel van bekendmaking met foto en naam in de school en met naam op de website. (ACT)
- leerlingenraad in de school zichtbaar maken door vaker de klassen in te gaan. (ACT)
- bij vergaderingen duidelijke punten laten uitwerken en dit delen met de klassen. (ACT)
- notulen van de leerlingenraad delen met leerkrachten en leerlingen. (ACT)
- de rol van de begeleider van de leerlingenraad is nu nog leidend. Komend schooljaar zal deze rol van leidend naar begeleidend ingezet worden. (DO & ACT)

Schooljaar 2018-2019

Tutorleren:

- reflecteren van tutorleren in alle groepen (CHECK)
- uitvoeren tutorleren in alle groepen (ACT)

Taakblad:

- reflecteren op het proces en product door de leerlingen (ACT)

Eigenaarschap teamniveau:

- geplande bijeenkomsten ingeroosterd op verzoek van de leerkrachten zelf voor intervisie/samenwerken voor de onder- en middenbouw (CHECK & ACT)
- vrijwillige deelname van het team aan boekenkringen, ingeroosterd in de jaarkalender.
- inloopmiddagen bij de daltoncoördinatoren ingeroosterd in de jaarkalender (CHECK)

Samenwerkend leren

- verschillende didactische werkvormen aanleren aan de leerlingen met hierbij ook de kennis wanneer je bepaalde werkvormen goed kunt inzetten met behulp van handelingswijzers (PLAN & DO)

Eigenaarschap leerlingen

- toetsresultaten worden vanaf groep 5 door de leerling geanalyseerd (ACT)
- leerlingen vanaf groep 5 stellen naar aanleiding van de toetsresultaten een plan op voor verbetering of uitbreiding van het leerdoel met behulp van een formulier (PLAN & DO)

Portfolio

- portfolio: de groepen 1/2 en 6/7/8 continueren het werken met portfolio's. (ACT)
- portfolio: de groepen 3/4/5 reflecteren de afspraken omtrent portfolio's en borgen de afspraken. (CHECK & ACT)

Leerlingenraad

- continueren afspraken van leerjaar 2017-2018

Schooljaar 2019-2020

Eigenaarschap teamniveau:

- vrijwillige deelname van het team aan boekenkringen, ingeroosterd in de jaarkalender.
- inloopmiddagen bij de daltoncoördinatoren ingeroosterd in de jaarkalender (ACT)

Samenwerkend leren

- verschillende didactische werkvormen worden gereflecteerd en aangepast met hierbij ook de kennis wanneer je bepaalde werkvormen goed kunt inzetten met behulp van handelingswijzers (CHECK)

Eigenaarschap leerlingen

- leerlingen vanaf groep 5 stellen naar aanleiding van de toetsresultaten een plan op voor verbetering of uitbreiding van het leerdoel met behulp van een formulier (CHECK)

Schooljaar 2020-2021

Samenwerkend leren

- verschillende didactische werkvormen borgen met hierbij ook de kennis wanneer je bepaalde werkvormen goed kunt inzetten met behulp van handelingswijzers in combinatie met de 4 verschillende wijze van samenwerken (ACT)

Eigenaarschap leerlingen

- leerlingen vanaf groep 5 stellen naar aanleiding van de toetsresultaten een plan op voor verbetering of uitbreiding van het leerdoel met behulp van een formulier (ACT)

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

naam	Functie	handtekening	datum
	directeur		24-11-2017
	visitatievoorzitter		27-11-2017

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.